

SIRI BORGE MØTER ANNA IHLE – OG OMVENDT

Siri Borge og Anna Ihle flyttet hjem til Stavanger etter endt utdannelse. Begge har etableringsatelier på det nye atelierfelleskapet Atelierhuset Tou Scene, og hjembyen spiller en tydelig rolle i begge kunstnerskap. *Billedkunst* inviterte de to til å sette seg ned å diskutere både egne kunstnerskap og felles erfaringer av Stavanger som kunstby.

SB: Så hva driver du med akkurat nå?

AI: I dag har jeg kjøpt meg nye treskjæringsjern. Jeg jobber mot utstillingen «Nedetid» som jeg skal ha hos RAM galleri i desember. Jeg flyttet til Stavanger i 2016 og har prøvd å finne ut av hva som driver folk i arbeidslivet her i byen, og jeg ser mange usunne tendenser. I møtet med arbeidslivet har jeg blitt interessert i pauser, hvile og seighet. Å jobbe i tre er seigt, det tar lang tid for meg. Jeg tenker at arbeidet med utstillingen er en slags pause for å få ting til å funke igjen. Det er viktig med pauser og hvile, men det har blitt tydelig at til og med pausene skal måles opp i effektivitet.

SB: Tenker du i arbeidslivet nå?

AI: Ja, det er spesielt tydelig i entreprenørskap og start up-kultur. En herlig skadelig blanding av protestantisk, vestlandsk arbeidsmoral og TED talks, godt synlig i østre bydel der jeg har atelier. Jeg prøver selv å forhandle mellom forskjellige arbeidskulturer, og jeg ser lett hvordan kunstneren kan bli entreprenøren: Jobbe 24 timer i døgnet – alltid beredt – kunsten er livet – hurra! I motsetning til en definert avgrenset arbeidstid. Jeg prøver så godt jeg kan, enn så lenge, i det privilegerte norske kunstsamfunnet, å jobbe mot en mer definert arbeidstid for jeg synes det er ekkelt hvordan en altoppslukende usunn arbeidskultur er status.

SB: De føringene du har lagt for deg selv, føler du at de fungerer?

AI: Ofte. Dessuten har jeg har blitt mer omgjengelig utenfor den oppsatte arbeidstiden min. Det er viktig å påpeke at dette er et slags forsøk jeg gjør, siden jeg nå har muligheten til å gjøre det. Jeg har en økonomi i år (takk til Kulturrådet) som gjør at jeg kan teste ut dette. Jeg er imidlertid spent på hvordan jeg vil omdefinere dette i en mindre økonomisk privilegert posisjon.

Anna Ihle og Siri Borge. Foto: Hens Edward Hammond (2017).

ANNA IHLE (f. 1984 i Stavanger) er utdannet ved Kunstsolen i Rogaland, National Institute of Design i Ahmedabad i India samt Konstfack i Stockholm (MFA). Hun mottok Skiens kunstnerstipend i 2015. Ihle har bodd i Stavanger siden 2016 og siden vært aktiv i styret til det kunstnerdrevne visningsrommet Studio17. Hun er nå representert i kunstutvalget i Stavanger kommune. Hun har i likhet med Borge atelier ved Tou. I desember åpner hun utstillingen «Nedetid» ved RAM galleri i Oslo (14.12.2017–21.01.2018). Nettside: annaihle.com

SIRI BORGE (f. 1985 i Stavanger) er utdannet ved Kunstakademiet i Bergen (KHIB) og Konsthögskolan i Malmö. Hun er tidligere styreleder for Studio17 og driver det nomadiske visningsrommet Galleri Artilleri, som blant annet engasjerte seg i debatten rundt Kunsthall Stavangers salg av Barbara Hepworths kjente skulptur *Figure for Landscape* (1960) i 2014. Hun sitter også i styret for Bildende kunstneres forening Rogaland (BKRF) og har skrevet kunstkritikk for *Billedkunst*. Borge har vært basert i Stavanger siden 2014 og har i dag atelier ved Atelierhuset Tou Scene. Nettside: galleriartilleri.no / www.atelierhuset.com/siri-borge

«Da jeg begynte å jobbe med å hugge og skjære i tre, var planen at det skulle være en masochistisk øvelse, for å innta en protestantisk posisjon. [...] Jeg satte av et år for å gjøre noe jeg trodde skulle være et selvpiningsarbeid. Til min store bedrøvelse/begeistring oppdaget jeg imidlertid at selv om jeg ikke hadde en naturlig «feeling» for sløyd, så var det sjokkerende tilfredsstillende.»

Anna Ihle om seighet og trearbeid

SB: Hvordan blir kunsten da, av disse strategiene?

Al: Jeg jobber med flere verk parallelt, en serie pågående Stavanger-arbeider. Til utstillingen på RAM galleri skal jeg vise verket *Down time*. Det består av blant annet trearbeider som jeg tenker å jobbe med videre i 2018. Da jeg begynte å jobbe med å hugge og skjære i tre, var planen at det skulle være en masochistisk øvelse, for å innta en protestantisk posisjon. Jeg bestemte meg for å lage engler og englevinger da jeg en søndag fulgte med familien min på gudstjeneste. Jeg satte av et år for å gjøre noe jeg trodde skulle være et selvpiningsarbeid.

– Til min store bedrøvelse/begeistring oppdaget jeg imidlertid at selv om jeg ikke hadde en naturlig «feeling» for sløyd, så var det sjokkerende tilfredsstillende. Jeg liker å skjære i materialet. Motstanden passer meg. Planen min om å plassere meg selv i en kjipt situasjon hadde feilet. Når jeg står der med treskjæringsjernet vel vitende om at jeg skal hugge i denne greia i mange måneder, så er det en god følelse.

Når jeg nå har gått opp i skala, merker jeg også at jeg klapper litt mer på materialet. At det blir litt som en søt kompis. Trearbeidet er en form for hvile, og når jeg ikke presser på en deadline, men jobber med det pågående, så er det en seig motstand. Og de neste månedene imens trematerialene chiller på utstillinger, så skal jobbe videre med et annet arbeid; *Lysende Framtidsutsikter*.

– Jeg begynte å utvikle *Lysende Framtidsutsikter* da jeg i januar i 2016 var på et selvinitert residency på Innovation Dock her i Stavanger. Den sommeren fikk jeg med meg en gjeng kulturarbeidere til å leite etter gull i Nordland, og dokumenterte det i reality-lignende videoer. Basert på både profesjonell kameradokumentasjon og mobilfilming, ble det klippet sammen snutter som reflekterte noen regnfylte dager med gullvasking veldig smidig. Jeg kommer til å fortsette leitingen på en eller annen måte neste vår, for så å presentere en endelig versjon på Rogaland Kunstsenter (RKS) i september 2018.

– For å komme videre med *Lysende Framtidsutsikter*, nærmer jeg meg næringslivet her i byen, og jeg lurer hva som vil skje: Flere samtaler med en banksjef på atelierbesøk? Gründer-podcast mens jeg spikker? Jeg skremmes over likheten mellom entreprenøren og kunstneren. Start-up-kulturen og optimismen som kommer med den, er utrolig fasinerende, og den mentaliteten er en stor kilde til inspirasjon for meg. Jeg er skeptisk, men vil så gjerne bli forført.

SB: Tenker du at det er viktig med formidling som kunstner?

Al: Jeg ser verdi i å kunne snakke om det jeg jobber med gjennom forskjellige språk – også et muntlig språk uten fremmedord. Det kan være inkluderende og sjenerøst, men det er også en fare ved å ikke være spesifikk. Det finnes ord jeg unngår å bruke for å være forståelig, og det kan gjøre at jeg ikke blir så eksakt som jeg ønsker. I sommer skrev jeg en ukentlig spalte i en lokalavis. Jeg var på Velferden, et initiativ drevet av kunstneren Maiken Stene, og jeg ville skrive om kunstnerne som var der, i *Dalane Tidende*. En liten tekst hver uke om de respektive kunstneriske prosessene. Det følte viktig fordi jeg ville så gjerne åpne opp noe som er så givende som en kunstnerisk prosess, men også flaut fordi jeg skammet meg over den veldig hyggelige tonen i disse veldig korte tekstene. Men like fullt som at det å beskrive «verk» har en verdi i seg

selv, tror jeg på formidling av ulike kunstneriske prosesser og arbeidsmetoder.

SB: Da jeg gikk på akademiet var det en kunsthistoriker som snakket om målgrupper. Han sa at vi burde gå på utstillinger overalt og se på tendensene hos de større institusjonene for å se hvilke trender det er i kunsten. Da tenkte jeg: «OK, men min målgruppe er jo litt som den personen jeg anser meg selv for å være. Et produkt av samfunnet, én av folket, villig til å lære.» Men må jeg velge noen utenom meg selv, måtte det vært mamma. Hun er smart og løyen, men har ikke hatt stor interesse før jeg begynte å studere kunst. På en utstilling var jeg bekymret for at hun kjedet seg, jeg gikk hele tiden med skuldrene opp til ørene, for jeg ventet at hun hvert øyeblikk ville gå fordi hun var sulten og lei. Men hun var så avslappet inne på denne institusjonen, og hun tolket kompliserte verk med letthet. Jeg ble så glad, fordi hennes forståelse av kunst har ekspandert mer enn jeg hadde trodd. Jeg har tatt henne med og vist henne ting, men man må lære seg å lese kunst selv.

Al: Du driver formidling i mange fora. Enten du deler tanker i samtaler eller på sosiale medier, er du sjenerøs med innganger til det du jobber med. På gulvet her, lent inntil veggen, ser jeg noe som er røntgenbilder? Av det jeg vil tro er ... kjønnsorgan?

SB: Det er en del av *Undiscovered Territory*, et arbeid som tar for seg kvinnekroppen i medisinsk forskning, og det består av 49 snitt-bilder av mitt eget hoftparti og underliv. Bildene er tatt med en MRI-skanner og viser kroppen lag for lag, fra ytterste hudlag – gjennom kroppens indre organer – til hud igjen. Nesten som tynt oppskårne påleggsskiver. Bildene er til dels gjennomskjennende, og da de ble stilt ut på v2 i Rotterdam i 2016 ble de plassert foran eller over hverandre, hengende og på lysbokser. Det er et feministisk verk som tar for seg nedprioriteringen av kvinners helse, her spesielt de reproduktive organene.

Al: Du har gjort flere verk som på ulike sett viser fram et kvinnelig kjønn. Var det en spesifikk hendelse i nyhetsbildet, eller en personlig erfaring som satte i gang arbeidet med *Undiscovered Territory*?

SB: Det er nok summen av alt det der. Jeg var ikke store barnet da jeg satte spørsmålsteget ved forskjellsbehandling på innvertiss versus utovertiss. Jeg hadde et gammelt troll med dårlig kvinnesyn fra 1. klasse på barneskolen. Mye ble rettfærdiggjort av kristendom, på tross av at hun jo var av det «svake kjønn» selv. Jeg begynte tidlig å utfordre hennes synspunkt, og betalte dyrt for det. Samtidig gjorde egentlig dette meg enda mer sikker på at noe ikke stemte. Nå som jeg er eldre, skjønner jeg at kvinnefiendtlighet er noe man lærer seg, og vi alle er offer av patriarkatet. Allikevel er disse holdningene noe av det mest surrealistiske jeg kan tenke meg. Det henger bare ikke på greip med en til tider sosialt akseptert forskjellsbehandling. Hvordan kan jeg la være å kødde med det?

Al: Du driver også med et nytt prosjekt, noe som virker som et seigt arbeid, noe organisatorisk, en blanding av lobbyisme og ...

4

«[Arbeidet] består av 49 snitt-
bilder av mitt eget hoftparti
og underliv. Bildene er tatt
med en MRI-skanner og viser
kroppen lag for lag [...].
Nesten som tynt oppskårne
påleggsskiver.»

Siri Borge om prosjektet
Undiscovered Territory

4: Fra Siri Borges *Undiscovered Territory* (2016), her ved V2_ i Rotterdam. foto: Foto: Vida Guzmic. 5: Fra Siri Borges nomadiske visningsrom, Galleri Artilleri, og prosjektet *Occupy Landscape* hvor sokkelen etter Barbara Hepworths *Figure for Landscape* ble gjenstand for en rekke kunstprosjekter. Foto: Maya Økland.

SB: Ah, ja. Man kan si at jeg bedriver litt byromsaktivisme. Det er et prosjekt i samarbeid med min bror, musiker Jens Borge, hvor vi prøver å få kommunen til å bevare noen gamle offentlige toalett som ikke har vært i bruk siden slutten av 70-tallet. De befinner seg i en mur som ble bygget i jugendstil i 1920-årene, og vi vil starte et tverrfaglig prosjektrom og visningssted nettopp der. Poenget er vel å bruke kulturformidling som et redskap for å bevare et historisk sted og vise at til og med noen gamle dassere kan ha en verdi. Selve handlingen og prosessen i seg selv er et kulturpolitisk kunstprosjekt, som går under paraplyen til kunstprosjektet mitt Galleri Artilleri. Artilleri er da et prosjekt som bruker det offentlige rom som arena for temporære og aktivistiske arbeid. Det er det det skal hete, tenker jeg. Dassene altså. Galleri Artilleri.

«Jeg fikk nettopp en mail fra oljemuseet som var nysgjerrige og spurte etter dokumentasjon av arbeidet. Men jeg vet ikke om jeg vil sende en karikatur i kull på råolje av vår statlig ansatte overgriper/oljeminister til dem.»

Siri Borge

6

AI: Hva gjør det at du er bosatt i Stavanger med kunsten din?

SB: Jeg pleier å jobbe stedsspesifikt. I perioden 2014–2015 var jeg initiativtaker, deltaker og kurator sammen med kurator og kunstner Bente Ånestad til kunstprosjektet *Occupy Landscape*. (Dette er også et Galleri Artilleri-prosjekt.) Samtlige 18 kunstnere var på tidspunktet under 35 år og fra Rogaland. Prosjektet oppsto som følge av splittelsene i fagmiljøet i kjølvannet av salget av Barbara Hepworths skulptur utenfor Kunsthall Stavanger, *Figure for Landscape* (1960). I debattinnlegg angrep kollegaer andre kollegaer, og politikere og gallerister fyrte av som varme kuler i lokalavisene. Det ett år lange fagpolitiske prosjektet vårt fungerte som et visuelt debattinnlegg, som tok for seg yngre kunstneres behov for arbeidsplasser og tilgang til kunst for å ville bosette seg i regionen.

– Jeg hadde kanskje ikke tenkt å være i Stavanger så lenge, men så fant jeg meg et sted å bo og begynte å trives. Det viste seg jo at folk i miljøet syntes det var kjekt at jeg flyttet tilbake. De likte initiativene og jeg ble også involvert i Studio17 i så stor grad at jeg egentlig ikke hadde tid til å tenke på andre ting enn det og min egen produksjon. Jeg stifter både profesjonelle og vennskapelige relasjoner med folk fra hele verden som er på besøk i byen. I tillegg er jeg selv på residencier andre steder. Det kan være fint å reise fra Stavanger, men det er veldig godt å reise tilbake til også. Dessuten liker jeg å bo på Vestlandet. Og du har mulighet til å påvirke i stor grad her. Ikke at lokalmiljøet i Oslo ikke er engasjert, men hvor lett er det for en nyutdannet kunstner å få et møte med kultursjefen i Oslo, liksom?

6: Siri Borge og doene som forhåpentligvis blir en del av Galleri Artilleri.
Foto: Hans Edward Hammond (2017).

Al: Jeg kom til byen et par år etter deg, og kjenner meg igjen i beskrivelsen du gir. Jeg hadde ikke noe særlig nettverk her, men jeg følte meg likevel velkommen. Det er et oversiktlig kunst- økosystem her. Jeg var her på en preproduksjon, og det var smidig å legge til rette for en langvarig produksjon. Nå har jeg vært her i over ett år.

- I forhold til ditt pågående arbeid, vet jeg at du er interessert i hvordan mennesker i Stavanger identifiserer seg med en viss industri som på mange måter er usynlig i byrommet. Hva mener du egentlig med *usynlig*?

SB: Vi bor i oljehovedstaden, og folk flest jobber i «oljå». Det er rundt oss hele tiden og det dukker opp stadig, og spesielt i nedgangstider blir det pratet om hvor avhengige vi er av nettopp oljen. Likevel ser du ikke at det renner olje i gatene eller ut av springen på kjøkkenet. Dette står i kontrast med hermetikkindustrien, som var Stavangers forrige store industri og levebrød, hvor innbyggerne ikke bare identifiserte seg med, men *romantiserte* produktet. Vi byttet iddiser som pokémonkort, og vi hadde produktnavn som gjenspeilte selve produktet, nasjonen og lokalmiljøet. Det vi har nå, er hockeylaget Oilers, et oljemuseum og utkanten av byen, hvor det ligger høyhus og blokker i glass med kontorlandskap på kontorlandskap. Jobber du ikke der selv, kjører du kun ut dit for å levere overtidsmat eller fordi du tok feil avkjørsel på motorveien.

Al: Ettersom du er opptatt av synligheten til «oljå», lurer jeg på hvordan du forholder deg til det i din kunstproduksjon. Tenker du at du selv skal synliggjøre den? Hvordan påvirker dette ditt materialvalg?

SB: Jeg fikk tak i råolje. Uraffinert, rett fra et felt på Nordsjøen, donert fra Norsk Oljemuseum i Stavanger. Jeg ville finne en verdi i oljen utover det å være energikilde og inntektskilde. Jeg prøvde jo å male med den. Det var ikke lett, for den trekker inn i alt av tekstil og papir, alt blir veldig «blubbete». Du har selv sett matolje på tørkepapir. Samme greie. Det jeg la merke til først, er at oljen jo ikke er sort i det hele tatt, den er mørkebrun når den ligger tjukt i glasset, og jeg ble veldig gira da jeg oppdaget at den faktisk skinner som gull når den blir belyst fra undersiden. Jeg fikk nettopp en mail fra oljemuseet som var nysgjerrige og spurte etter dokumentasjon av arbeidet. Men jeg vet ikke om jeg vil sende en karikatur i kull på råolje av vår statlig ansatte overgriper/oljeminister til dem.

Al: Når jeg jobber fram nye arbeider spør jeg ofte folk en haug med spørsmål. Så jeg vil spørre deg et par av de jeg pleier å spørre: «Hva er din relasjon til fritid? Når har du fritid?»

SB: Vet ikke. Aldri? Alltid? Jeg fortalte kunstneren Monica Winther en gang at jeg bare satt og så på serier i tre uker, fordi jeg orket ikke forholde meg til noen ting. Produksjon, verden – ingenting. Så sa hun: «Ja, men det er jobb det øg.» Jeg prøver å svømme innimellom. Jeg ser en god del

teater og liker å gå på konserter. Det er mye å lære av andre kunstfelt, så det er på en måte jobb det øg ... Alt kommer tilbake til kunsten.

- Men Anna, det klør i meg for å ta opp dette: Vi har mye til felles du og jeg, men én elementær forskjell mellom oss er jo at jeg er ateist. Du er kristen. Jeg tenker at man selvfølgelig ikke skal skjære alle utøvere av den gitte religion over en kam, men å si at noe er Guds vilje, kan være enkelt og beleilig. At man tenker at etter døden er det evig liv i et paradisi. Jeg tror det kan være med på å rettferdiggjøre behandlingen av kloden og vår arv. Så jeg vet ikke om dette har noe med kunst å gjøre, men det har i hvert fall noe å gjøre med meg og mitt livssyn. Hva betyr det for kunsten at du er kristen?

Al: Troen min har blitt en tydeligere del av min identitet de siste årene, mye gjennom møter med mennesker med en trospraksis fra andre religioner. Jeg kan finne eller skape koblinger som jeg ikke kunne skapt på samme måte, hadde jeg ikke hatt den samme forutsetningen. Jeg har vokst opp i et religiøst hjem med en tro jeg har omtolket til noe jeg kan leve med, og ha nytte av. Mange av idealene virker ikke overlappende med kunsten, men jeg tenker det har en verdi å verdsette elementer som ikke passer sammen. Som du nevner, så drar religion med seg mye piss, så jeg tenker også at det er naturlig å hate det. Men vi trenger jo å kikke litt på det igjen. Litt sånn: «Åja, hva var dette for noe?»

- Noe som jeg synes er både morsomt og ekkelt, er at jeg har notert en overlapp av kommunikasjonen av samtidskunst og kristendom i Norge nå for tida. «Dette stedet er for alle. Velkommen! Vi har lav terskel!» Men så er det ingen besøkere der. Hverken på utstilling eller i gudstjeneste.

SB: Ja, jeg tenker også at samtidens fascinasjon for vampyrer og overnaturlige ting er noe som kommer når religion mister den plassen den har hatt i folks liv, at folk trenger å *tro*. Man trenger noe å vende seg til i skyttergraven ...

Al: Haha, vampyrer!?

SB: Ja, men se på en vampyr, da. De lever for alltid, de er usårbare. Jeg har dagdrømt om å være en vampyr. Men en vampyr som kan være ute på dagen. Jeg vil drepe folk, da, bare kjipe folk. Voldtektsmenn og sånn. Hvem vil ikke kunne gå hjem trygt på kvelden, liksom. Hvilke målsettinger har du?

Al: Litt mer nøkternt enn å drepe folk, tror jeg. Det er noe jeg skriver om i alle søknader. Å kunne betale alle samarbeidspartnere anstendig. Jeg er opptatt av jobb, og arbeid har med penger å gjøre. Og å lage ubehagelige arbeider. Og å ha en praksis som er bærekraftig på flere måter.

SB: Ubehagelige? Er ikke arbeidene dine joviale?

Al: Ubehaget er noe jeg lengter etter, samtidig som jeg forhandler som faen mellom ulike posisjoner. Det kan være

7

«Noe som jeg synes er både morsomt og ekkelt, er at jeg har notert en overlapp av kommunikasjonen av samtidskunst og kristendom i Norge nå for tida. «Dette stedet er for alle. Velkommen! Vi har lav terskel!» Men så er det ingen besøkere der. Hverken på utstilling eller gudstjeneste.»

Anna Ihle om likheter mellom kirken og kunstverdenen

en motsetning. Jeg vil at det finnes spørsmål i verkene, på samme måte som det gjør i prosessen. Med tanke på posisjonen min i kunsten, så kommer jeg fra et sted der jeg lengter etter muligheter for at arbeid kan være helbredende og sunt. Hvilke premisser er det som må til? Det er kanskje et mer optimistisk eller søkende perspektiv.

SB: Så du søker, du kritiserer ikke?

AI: Jeg prøver å finne alternativer til ting som ikke fungerer. En slags «work place resistance» som ikke er selvdestruktiv. «Hva hvis jeg ikke gjør dette ferdig? Hva hvis jeg drar ut denne jobben så lenge som mulig?» Så det er derfor jeg har prøvd, med varierende hell å ha denne 37,5-timersuken. For å lage en rutine som gir plass til noe ukjent som ikke er jobb, som jeg ikke engang vet hva er, ettersom jeg til og med må gå på Wikipedia for å se hva en hobby er. Denne normative arbeidsuken er for meg en skamlang research som går treig. En leting etter en sunnere hverdag.

SB: Hvor ønsker Anna Ihle å være om 20 år?

AI: Jeg vil legge til rette for at jeg kan være utrolig grundig,

nær og tilstede i prosessen min. Jeg vil komme nærmere og nærmere, og dypere og dypere i alt jeg gjør. Jeg har lyst å bo andre steder og sånn, men jeg følger prosessen. Det er en tett greie. Jeg vil komme så nærme så nærme, så dypt så dypt, og berøre. Det er noe jeg leter etter.

– Men jeg kan ikke vite hvor jeg er om 20 år. Da jeg var et par og tyve kom jeg over en uttalelse på Kapittelfestivalen: «Jeg vil heller leve et interessant liv enn et lykkelig liv» Jeg hadde vært sengeliggende og deprimert i to år, og tenkte: «Hell yeah!» Nå tror jeg ikke det går an å leve et generelt lykkelig liv, men jeg kan leve et decent liv. Og interessant vil det være så lenge en bryr seg om noe. Men vet du det, egentlig? Hvor tror du at du bor?

SB: Spiller ingen rolle, tror jeg. Hvis jeg er heldig, bor jeg på Vestlandet.